

● Tjener fett på å skrive spesialisterklæringer ● Taler skadde midt imo

Dette er legen du ikke vil møte i retten hvis du blir skadet i en ulykke og vil ha erstatning.

DR. NO

SIER NEI: Dr.med. Tryggve Lundar avviser at han favoriserer forsikringsselskapene i sine erklæringer som sakkyndig, selv om en gjennomgang av dommer i Lovdata viser at han uttaler

Hilde Schjerve
hks@dagbladet.no

De siste 20 åra har Tryggve Lundar (62), professor og overlege i nevrokirurgi ved Rikshospitalet-Radiumhospitalet, vært hyppig brukt som medisinsk sakkyndig i erstatningssaker etter bil- og arbeidsulykker. En gjennomgang av dommer viser at han i åtte av ti tilfeller svarer nei på spørsmål om det er sammenheng mellom ulykken og skaden. Samtidig tjener han hundretusener av kroner hvert år på å skrive spesialisterklæringer for forsikringsselskapene.

Advokater og pasienter har i lengre tid funnet dette påfallende. – Jeg kjenner navnet hans godt gjennom mange år i bransjen. Han foreslås så ofte av forsikringsselskapene at jeg oppfatter at han har en binding til denne siden. Jeg fraråder derfor mine klienter å god-

SERIE

ERSTATNINGS-LEGENE

ta ham som sakkyndig, sier advokat Edmund Asbøll.

Taper saken

Dagbladet har gjennomgått samtlige 52 rettskraftige sivile dommer og kjennelser fra tingrett, lagmannsrett og Høyesterett, som er registrert i Lovdata og hvor Lundar har vært inne i bildet i perioden 1995–2007.

40 av sakene dreier seg om rygg og nakkeskader etter arbeidsulykker, eller nakkesleng som følge av biluhell. Siden dette er personsaker med få objektive funn, må le-

gene bruke skjønn for å avgjøre om symptomer som smerter og konsentrasjonsproblemer, kan ha sammenheng med ulykken. Med unntak av fem saker hvor han har konkludert til skadelidtes fordel, svarer Lundar nei på spørsmålet om årsakssammenheng.

– Av erfaring vet jeg at hvis Lundar blir oppnevnt, enten det er privat eller av retten, så er saken tapt. Dette kolliderer med at sakkyndige skal være objektive og uavhengige, sier advokat Henrik Grønhaug.

Han har flere ganger reist spørsmål ved Lundars habilitet som sakkyndig i retten.

Eget firma

Etter det Dagbladet forstår, har Lundar hatt betydelige inntekter fra sin bijobb for domstolene og forsikringsselskapene. I 2001 registrerte han firmaet Nevrokompetanse AS, hvor Lundar selv er daglig leder og styreleder. Kona er styremedlem. Siden oppstarten har firmaet hatt en gjennomsnittlig omsetning på 1,9 millioner år-

lig. Hvor mye av dette som stammer fra spesialisterklæringer, ønsker ikke Lundar å oppgi. Det er heller ikke mulig å lese dette ut av firmaets årsrapport.

I seks av dommene Dagbladet har gjennomgått går det fram at skadelidtes advokat har reist spørsmål om Lundars habilitet. De har aldri kommet noen vei. Tvert imot har retten vist til at tidligere oppnevning etter ønske fra forsikringsselskap ikke gjør ham inhabil, og påpekt at sakkyndige-erklæringer ikke er bindende, bare veiledende.

Avgjør sakene

Advokat Asbøll mener mange domstoler er for blåøyde.

– De må bli mer kritiske til disse gjengangerne i systemet. Sakkyndige har en enorm makt. Det er de som i realiteten ofte avgjør disse erstatningssakene hvor det medisinske står så sentralt. Det er de som «dømmer», men de møter ikke de samme kravene til habilitet som dommere, sier Asbøll.

I flere av sakene Lundar har vært

involvert i, har han satt ned invaliditetsgraden hos skadelidte i forhold til andre sakkyndige. Dette kan bety flere hundre tusen kroner i lavere erstatningssum for pasientene og ditto større besparelser for forsikringsselskapene.

Truer rettssikkerheten

– Forsikringsselskapene er dønn kyniske. Hvis de ikke er fornøyd med en rettsoppnevnt sakkyndiges erklæring, får de en av favorittlegene sine til å skrive en ny.

Når en slik erklæring koster 15 000–20 000 kroner, sier det seg selv at skadelidte ikke har råd til å gjøre det samme, sier advokat Einar I. Lohne hos Hartsang advokatfirma. Lohne er også leder for fagrådet i Landsforeningen for nakkeslengskadde. Han mener dagens system går på rettssikkerheten løs.

– Det er grunn til å spørre hvor lojaliteten ligger hos en sakkyndig hvis vedkommende tjener mange hundre tusener, kanskje over en million kroner, på oppdrag fra forsikringsbransjen hvert år.

t i åtte av ti saker ● Beskyldes for å favorisere forsikringselskapene

Foto: Frank Karlsen

seg i skadelidtes disfavør i åtte av ti saker.

FAKTA

Sakkyndiges dilemma

- Sakkyndige skal ta stilling til skadelidtes påstand om at nåværende plager skyldes en konkret ulykke.

- Det må være mer enn 50 prosent sannsynlighet for at påstanden er riktig for at den skal aksepteres juridisk.

- Med den såkalte Lie-dommen fra 1998 kom fire vilkår som må være til stede for at det skal være årsaks-sammenheng:

Fallet/kollisjonen må være kraftig nok.

Akuttsymptomer må ha oppstått innen 72 timer?

Brusymptomer må være til stede, dvs. at plagene fortsetter etter akuttfasen.

Andre årsaker må utelukkes, eks. tidligere plager.

- Den sakkyndig oppnevnte går systematisk gjennom alt fra legejournaler, røntgenbilder, trygdepapirer til andre spesialisterklæringer før han skriver sin vurdering.

Lundar: – Påstanden er urimelig

Professor Dr.med. Tryggve Lundar avviser at han favoriserer forsikringselskapene i sine spesialisterklæringer.

– Jeg er nøktern. Jeg favoriserer ikke den ene part systematisk, sier Tryggve Lundar (62).

Han avviser kategorisk at han er kjøpt og betalt.

– Påstanden er urimelig. Det er ikke grunnlag for å si at jeg kjøpes til å mene noe annet enn det min faglige forankring tilsier. Dette har jeg også kommentert flere ganger i retten, sier Lundar.

Den anerkjente nevrokirurgen er blitt vant til kritikken fra skadelidte. Han hevder at årsaken til at det oppstår kontroverser, særlig i nakkeslengsaker, er at andre sakkyndige ofte ikke følger de fire kriteriene som må være oppfylt for å konkludere med at det er sammenheng mellom ulykke og skade (se faktaboks).

– Min plattform er det nevroki-

rurgiske, de alvorlige tilfellene. Hvis kreftene er bagatellmessige, er det utenkelig at det kan ha oppstått varige, alvorlige skader i nakken, sier Lundar.

Han mener Dagbladets gjennomgang av dommene i Lovdata slår urettferdig ut for ham.

– Jeg har mange titalls saker som ikke har havnet i retten fordi de er blitt forlikt mellom partene. Disse framgår ikke av Lovdata. Eksempelvis var jeg rettsoppnevnt medisinsk sakkyndig i syv saker i 2007. I tre av sakene ga min vurdering skadelidte medhold og erstatning.

– Men bildet er likevel så entydig at mange finner grunn til å påstå at du er forsikringselskapsvennlig?

– Å være sakkyndig er en alvorlig oppgave som jeg går til med stor respekt. Jeg har forståelse for at skadelidte kan føle seg urettferdig behandlet, men mange skjøn-

ner ikke at det å være medisinsk sakkyndig ikke er det samme som å ha et lege-pasient-forhold. Jeg skal være nøktern i mine vurderinger. Det kan skape uenighet og rabalder, sier Lundar.

Han anslår at han årlig har 10-30 oppdrag som sakkyndig for forsikringselskap. Han bekrefter at deler av inntektene til firmaet hans, Nevrokompetanse, kommer fra dette arbeidet, men ønsker ikke å kommentere hvor mye.

– Jeg har også inntekter knyttet til andre virksomheter, som verdipapirer, sier Lundar.

Kona er ansatt i firmaet.

– Hun gjennomgår sakene og gjør skrivearbeidet, sier han.

– Synes du systemet med bruk av medisinsk sakkyndige fungerer tilfredsstillende slik det er i dag?

– Det er litt trist at man i mange saker ender opp med flere sak-

CV

Tryggve Lundar

- Overlege ved Rikshospitalet-Radiumhospitalet og professor ved Universitetet i Oslo. Har nevrokirurgi som spesialitet.

- Har mer enn 30 års erfaring som nevrokirurg, og er en av landets fremste kapasiteter på området.

- Fikk i 1986 Kongens gullmedalje for sin forskning på hode- og nakkeskader.

kyndige, oppnevnt fra hver side. Det polariserer mye. Før var vi mer omforente og da ble det mindre støy, sier Lundar.

Han frykter mange nevrologer er blitt skremt vekk fra å ta oppdrag som sakkyndige.

– Det er mye arbeid med disse erklæringene. I tillegg blir du utsatt for personangrep, slik jeg blir nå. Mange orker ikke dette.

Les i morgen: Yrkesskadd møtte aldri legen